

[Bjørn Elmquist]

Jeg vil gerne forfægte det synspunkt på mit partis vegne, at vi i den bæredygtige udvikling, der skal skabes i den tredje verden, selvfølgelig og naturnødvendigt må se til, at der bliver taget skyldigt hensyn til lokale kulturer, lokale sociale infrastrukturer – for nu at anvende det udtryk. Vi vil ikke forsvare en form for nykolonialisme, hvem der så end måtte hævde, at det skulle være det, vi var i færd med.

Og det fører så videre til spørgsmålet, om man kan forestille sig en bæredygtig udvikling, uden at den fører til demokrati og til rettigheder. Der er nogle, der siger, at demokrati og menneskerettigheder i traditionel forstand er et vestligt begreb, som vi prøver at påtvinge den tredje verden. Nu lader det jo heldigvis til, at man i UNESCO-sammenhæng får en noget mere afslappet debat om det, end man har haft, mens M'Bow var generalsekretær. Han er nu afløst af en spanier, og der er noget, der tyder på, at vi kommer ind i noget mere smult vande igen, i en mere saglig debat.

Men under risiko for at blive misforstået, at folk vil sige, at nu er det noget med, at vi skal ud at kræve vore normer og standarder gennemført i den tredje verden, vil jeg alligevel fastholde, at vi i vor hjemlige, danske politik og i vore bestræbelser på globalt plan gennem regionale samarbejdsorganisationer og gennem FN må sikre os, at modtagerlandenes regeringer bliver gjort bekendt med, at vi og andre lande er bekymrede over forholdene, og derved tilskynde til forbedringer.

Det sidste var næsten et citat fra et brev, vi fik for et års tid siden fra Amnesty International forud for vores diskussion i foråret om Brundtland-kommissionen, og det var med velberåd hu, at jeg citerede det. Allerede sidste år citerede jeg det og sagde, at jeg gerne ville give tilslutning til det. Vi vil ikke opstille det som en uomgængelig betingelse, at der straks sker en opfyldelse af disse krav, men det må være et aspekt og med stadig større kraft indgå i vore vurderinger, vor diskussion og vore erklæringer og bekymringer over for disse lande.

Jeg har med interesse fulgt med i en debat, der har været i Berlingske Tidende i de sidste par uger, og hvori har deltaget den ny leder for Menneskerettighedscentret, Lars Adam Rehof, hr. Kelm-Hansen fra Socialdemokratiet, formand for Danidas styrelse, og formanden for bestyrelsen i centerledelsen, professor Claus

Gulmann. Jeg har endnu ikke haft lejlighed til selv at blande mig i debatten i avisen; det vil jeg prøve at få tid til. Jeg har en fornemmelse af, at efter at visse misforståelser er ryddet af vejen, er hr. Kelm-Hansen og ledelsen af Menneskerettighedscentret – hvor vi også er et par stykker fra Folketinget i bestyrelsen – ikke så langt fra hinanden. Jeg ser frem til, at vi får mulighed for også i folketingssammenhæng at få en mere omfattende debat om, i hvilket omfang vi fra dansk side kan, skal og vil blande menneskerettighedshensyn og krav om demokratisk udvikling ind i vores udviklingsbistand.

Og så vil jeg sige – ikke inspireret af hr. Riishøj, for jeg havde det med i mit indlæg, før jeg hørte hr. Riishøj, men selvfølgelig også i forbindelse med det, han har sagt – at vi i forbindelse med vort ønske om demokrati og menneskerettigheder selvfølgelig ikke kan se bort fra den generelle sikkerhedspolitiske situation i verden. Nedrustning, afrustning og udvikling er emner, der hænger nøje sammen. Det synes jeg at de FN-konferencer, der har fundet sted, har bekræftet til fulde, og jeg mener også, at regeringens og vores udenrigsministers deltagelse deri har ryddet enhver mulig tvivl af vejen. Der er ikke noget med, at vi dér hænger fast i gamle, dogmatiske forbehold, ikke vi i hvert fald; det er muligt, at andre gør det, vil jeg sige uden at nævne hr. Riishøjs navn direkte. Og det blev så gjort alligevel.

Vi ser nu frem til 2. og 3. del af strategiplanen og handlingsplanen, og der kommer jo så en gennemgang af, hvordan man sektorvis kan få det her overført til dansk politik og derigennem også til dansk politik i internationale organer. Jeg vil allerede nu melde stor interesse fra mit partis side, jeg vil også gerne melde ud, at vi mener, der er nogle sektorer, hvor Danmark har ekstra store muligheder for at gøre sig gældende og, jeg vil ikke sige være et lysende eksempel, men i hvert fald dele ud af vore erfaringer. Det gælder landbrug, skovbrug og fiskeri, hvor vi jo har en intensiv debat i øjeblikket – skænderier vil nogle måske også kalde det – om ekstensiv kontra intensiv udnyttelse af vore landbrugsressourcer, skovbrugsressourcer og fiskeriressourcer. Og det gælder det, som vi med vandmiljøplanen f.eks. klarer i dansk sammenhæng, hvor vi så end måtte ende, når den engang ad åre begynder at få effekt/ikke at få effekt. Det er vel erfaringer, som vi forhåbentlig også kan lade omverdenen få del i.